

CANYÜREK KOMİSYON: “SÖĞÜT BELDEMİZ BİR TARIM CENNETİDİR”

İtalya'da Romalılar devrinde güneye bakan kuyu yamaçlarda açılan çukurların üzerinin şeffaf malzemeyle kapatılarak sebze yetiştirilmesinden başlayan, örtü altında bitki yetiştiriciliği, daha sonra Avrupa'da evlerin güneye bakan yönlerinin camla örtülmesiyle gelişmeyi sürdürmüştür. 16. ve 17. asırlarda yapılan, bu yapılar seracılığın ilk başlangıcı sayılabilir. 18. asırda bu yapılarda ışık miktarının az olduğu belirlenerek, yapı içine giren ışık miktarını arttırmak amacıyla pencere alanı fazlalaştırılmış ve çatıdan başka yan duvarlarında cam yapılması sağlanmıştır. Daha sonra ABD ve Avrupa'da sera yapımı, endüstri ile birlikte birinci dünya savaşından sonra hızlı bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Günümüzde uluslararası seracılığa baktığımızda, seraların dünya üzerinde geniş bir yayılma alanı olduğunu görürüz. Bu geniş yayılma alanı üzerinde ekolojik etmenler ve sera teknolojisinin oldukça farklı olduğu görülmektedir. Günümüzde ise tarımın insanlığın var olabilmesi için gerekliliği göz önünde tutulduğunda seracılık ile tarım faaliyetlerin sürdürülmesi oldukça popüler hale gelmiştir. Tarım coğrafyası coğrafyanın temel konularından biridir. Ancak bu konudaki çalışmalar daha çok 20. yüzyılın başlarında yapılmıştır. Coğrafya, insanı yaşadığı mekânla birlikte ele alarak faaliyetlerini mekânla ilişkili biçimde incelemektedir. Tarım bu faaliyetler arasında en eski olanıdır. İnsanoğlu tarımsal faaliyetleri ile mekâna bilerek müdahale etmiş ve farklı bir görünüm kazandırmıştır. Tarım coğrafyası tarımsal coğrafi görünümün mekânsal yönleriyle ilgilidir. Tarımsal uğraşı fiziki ve beşerî birtakım etkenlerle şekillenmekte ve bu şekil zamana ve mekâna göre değişmektedir. Coğrafya dinamik bir yapıya sahiptir. Geçmişten günümüze zaman içinde değişik coğrafi bilgi üretimi söz konusu olmuştur. Tarım medeniyetin ilk aşaması, bir ekonomik faaliyet veya girişim ve yaşam biçimidir. Ekonomik faaliyetler arasında önemli bir konumda olan tarım, insan ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla, farklı sosyal, ekonomik ve fiziki çevrelerde amaçlı olarak yapılan bitkisel üretim ve hayvan yetiştiriciliğidir. Bilinen bu faaliyetler yanında, pazar bahçivanlığı, ağaçsı plantasyon ürünlerinin ekimi, hasat edilmesini, ot ve baklagiller ekimi, çiftlik havuzlarında balık yetiştiriciliği ve mink çiftliklerinde mink yetiştiriciliğini de kapsamaktadır. Tarım çok sayıda işleve sahiptir. Tarım bir meslektir. İnsanlar yemek, giyinmek ihtiyacını tarımdan karşılarlar. Bu yönüyle sanayiye ham madde sağlar. Hayvanların da temel besin kaynağıdır. Farklı ölçeklerde birey veya devletler için kazanç kapısıdır. Ekonomiyi olumlu yönde etkiler. Çevrenin güzelleşmesini sağlaması da başka bir yönüdür. Doğal çevreye

bağımlı olması, çeşitlilik ve karmaşa da belirtilmesi gereken diğer özelliklerdir. Yine tarımsal faaliyete katılan çiftçi sayısı çok, fakat tarımsal ürünlerin pazarlanması az sayıda insan tarafından yerine getirildiğinden, fiyat belirleme de çiftçi nüfusun etkisi az olmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin sınırlarını kabaca iklim ve hava koşulları belirler. Bu sınırlar dâhilinde topografinin farklı bir etkisi vardır. Toprak koşulları da bu başlıkta ele alınabilir. Bu limitler dâhilinde insanoğlunun çevreye müdahalesi, onun gelişme aşamasına bağlıdır. Bilim ve teknolojiyi kullanma, ekonomik ve sosyal kurumlar ve örgütlenmeler bu bağlamda ön plana çıkarlar. Irk, etnik temel, dinin etkisi de dikkate alınmalıdır. Son olarak ekonomik (fiyat ve maliyet) ve siyasi koşullar da tarımsal faaliyeti etkilemektedir. Türkiye, özellikle Anadolu tarih boyunca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış bir coğrafyadır. Bu uygarlıklarda tarımsal faaliyetler, bölgenin iklim çeşitliliği nedeniyle çok çeşitli alanlarda yoğun bir şekilde yapılmıştır. Bu uygarlıkların en önemlileri, Asurlar, Hititler, Selçuklular, Anadolu Selçukluları ve Osmanlılar olmuştur. Eski bir coğrafya olan Anadolu'da, eski dünyanın ticaret merkezi olmasının da verdiği canlılıkla, çok çeşitli tarımsal faaliyetler eski devirlerden beri sürdürüle gelmiştir. Hızla gelişen sanayi ve teknoloji imkanları farklı tarım metodları oluşturarak insanların tarım alanında doğaya bağlı kalma zarurietini bir nebze kırabilmiştir. Seracılık tarımı doğaya bağlı kalmadan tarım sektöründe üretim yapmanın bir modern çaresidir. Bu bağlamda tarım beldesi olan Söğütte faaliyetlerini sürdüren Canaryrek Komisyon işletmesinin sahibi Mehmet CANYÜREK ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

Dergi Ayrıntısı: CANYÜREK Komisyon işletmeciliğinin sahibi Sayın Mehmet CANYÜREK, tarımın ülke ekonomimiz için öneminden bahseder misiniz?

Mehmet CANYÜREK: Tarım, insanlık tarihinin başlangıcından bu yana, hem en önemli geçim kaynağı olması hem de ekonomik disiplinlerin gelişmesinde dikkat edilen ilk sektör olması sebebiyle varlığını her dönem hassasiyetle sürdürmüştür. Toprak ve tohum kullanarak bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi ve bunların çeşitli aşamalarda değerlendirilmesine tarım denilmektedir. Daha geniş bir ifadeyle, insanın beslenmesi için gerekli hayvansal ve bitkisel ürünler elde etmek amacıyla belirli bir biyolojik ve sosyoekonomik ortamda girilen etkinlikler tarım olarak adlandırılmaktadır.

Tarım, günümüzde dünyanın en önemli stratejik sektörlerinden birisidir. Önümüzdeki yıllarda dünya nüfus artışının gelişmekte olan ülkelerde çok fazla olacağı, dünya genelinde beslenme alışkanlıklarının değişeceği, yeni teknolojilerinin ortaya konulacağı ve gelişmiş ülkelerde giderek doğal gıdalara dönüş ile gelişmekte olan ülkelerde ise genetiği değiştirilmiş gıdaların savaşı olacağı beklenmektedir.

Tarımın ülke ekonomisine katkısı değişik şekillerde olmakta bunlar, nüfus katkısı, işgücü katkısı, toplumun beslenmesine olan katkısı, tarımın sanayiye olan katkısı, tarımın GSYİH'ya katkısı ve tarımın dış ticarete olan katkısıdır. Yani kısacası tarım ülke ekonomimiz için vazgeçilmez bir sektör olarak önemini korumakta iken ülkemizin geleceğinde ulusal güvenlik endişesi oluşmaması için de tarım sektörünün daima büyütülmesi ve korunması gerektiğini de göstermektedir.

Gıda olmadan yaşamın sürdürülebilir olması beklenebilecek bir durum değildir. Yaşamsal gıda ürünlerinde başka ülkelere bağlı kalmak kendi kendine tarımda yetemeyen bir ülke olmak şüphesiz ulusal güvenlik sorunu olacaktır. Tarım sektörünün ülkemize kattığı ekonomik değerleri daha da büyütmeli ve tarım sektörüne sağlanan yatırımlar ve teşvikler arttırılmalıdır.

Ayrıntı: Sayın CANYÜREK, tarım sektörünün sanayi sektörü ile doğrudan bir bağı var mıdır?

CANYÜREK: Her ülkenin sanayi sektörünün bir bölümünün hammadde si tarım sektöründen sağlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, tarım sektörü tarıma dayalı sanayilerin gelişmesinde önemli sektörlerden biridir. Tarımdan geçimini sağlayan nüfus bir yandan tarıma dayalı sanayilere hammadde sağlarken diğer taraftan diğer sektörlerde üretilen mal ve hizmetlere talep oluştururlar. Dolayısıyla, tarım ve sanayi sektörleri birbirleri ile etkileşim içerisinde olan sektörlerdir. Sektörler arasındaki kaynaşma artıkça sektörlerdeki gelişmeye paralel olarak o ülkenin ekonomik kalkınmasında artış sağlanmaktadır. Tarım ve sanayi sektörleri birbirine neden sonuç ilişkileri ile bağımlıdır. Hiçbir ülkede tarımsal faaliyetlerin sanayiden bağımsız olarak modern yöntemlerle sürdürülmesi

mümkün değildir. Ekonomik gelişme sürecinde tarım ve sanayi sektörleri arasında bir paralellik sağlanamaz ise yalnız başına hiçbir sektör, en azından dünya piyasalarındaki konjonktürlerin karşısında bir anlam ifade edemez.

Ekonomik bütünleşme, pazarın genişleyerek ticaret hacminin artması, üretimde verimliliğin artması, ürünlerin dış piyasadaki rekabet olanaklarının artması, yabancı sermaye yatırımlarının artması ve yeni iş alanlarının açılması gibi birçok avantaj sağlayabilir. Bizler tarım sektörü ile sanayi sektörümüzü bir bütün haline getirebilmeli üreticinin ve üretim çarklarının döndüğü bir döngüde ülkemizi çok daha ileri seviyelere taşıyabilmeliyiz.

Ayrıntı: Sayın CANYÜREK, tarım ürünlerinde ki fiyatların düşürülmesi için ne yapılmalıdır?

CANYÜREK: Gıda fiyatlarını düşürmek için çok şey yapıldı.

Yapılanların hiç birisi gıda fiyatlarını kontrol etmeye yetmedi. Çünkü, işin temeline inilmedi. Tarımda üretim planlaması yapılmadı. Tarım alanları daraltıldı. Meralar talan edildi. Çiftçinin üretim yapmasını engelleyen yüksek girdi fiyatlarına çözüm bulunamadı. Tarladan sofraya kadar olan süreç yönetilemedi.

Dünyada yüksek gıda fiyatlarından en son şikayetçi olması gereken bir ülke, dünyada gıda enflasyonu en yüksek ülkelerden biri haline getirildi. Tarımdan zenginlik üretmek yerine, ithalata dayalı politika uygulandı.

Üretim olmadan, üretimden tüketim kadar olan süreç iyi yönetilmeden gıda fiyatlarını daha çok konuşuyor olacağız. Tarım sektörü, konumu gereği, tüm dünya ülkelerinde özel olarak korunan ve desteklenen bir sektördür. Tarım sektöründe "koruma, himaye ve teşvik", genelde yüksek fiyat ve destekleme alımları şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Ağırlıklı olarak bir tarım ülkesi olan, Türkiye'de tarım sektörüne yönelik yarım asırdan beri destekleme politikaları uygulanmaktadır. Tarım sektörü, toplumun ihtiyaç duyduğu gıda maddelerinin yeterli ve düzenli olarak temin edilmesi görevini üstlenmiştir. Tarım sektörünün bu vazgeçilmez görevi yanında, ekonomiye, üretim, piyasa ve üretim faktörü katkısı sağlamaktadır. Ancak son zamanlarda artan girdi maliyetleri çiftçinin üretimden kopması ve çeşitli faktörler sebebiyle tarım sektörü giderek kan kaybetmekte hem ülke ekonomimize sağladığı artı kazanç kaybı yaşamakta hem vatandaşlarımızın gıdaya ulaşımında yaşadığı zorluklar artış göstermektedir. Gıda fiyatlarını düşürebilmek için doğru tarım politikaların uygulanması elzem önem taşımaktadır. Öte yandan çiftçinin belini büken girdi maliyetleri elektrik, akaryakıt, tarım ilaçları vb. gibi birçok gider tablosunda düşüş oluşturulmalı çiftçinin sırtına binen maliyet

kamburunun önüne geçilmelidir. Türkiye olarak tarım sektörünü el üstünde tutmalı üreticiyi başımızın tacı olarak bilmeliyiz. Tarım ürünlerinin son zamanlarda dünya ekseninde fiyat artışları yaşamasının birçok ana nedeni bulunmaktadır. Devletler arası devam eden savaşlar, küresel krizler ve suni oluşturulan gerekçeler tarım ürünlerinin fiyatlarına yükselmesine temel oluşturmaktadır. Ancak Türkiye olarak tarım sektöründe girdi maliyetlerini düşürmemiz gerekmekte ve bu düşüşe istinaden vatandaşlarımız ucuz tarım ürünlerine erişim imkânı yakalayabilmesi gerekmektedir. Ayrıca ülkemizde tarım teşviklerine güncelleme ve düzeltme getirilmelidir. Bölgesel ve toprak yapısına uygun yetiştirilecek ürünler kategorilere ayrılmalı ve hangi bölgede yetişmesi kolay ürün varsa o ürün için tarımsal destek sağlanmalıdır. Toprak ve iklimi uygun olmayan bölgede yetiştirilmeye çalışılan ürün ne yazık ki zarara uğratmakta ve sağlanan teşviklerde

karşılık görmemektedir. Bu sebeple tarımda teşvik planlaması yapılmalı ve bölge bölge ayrılmalıdır. Öte yandan akaryakıt ücretlerine ivedilikle çözüm bulunmalıdır. Akaryakıt artışlarından dolayı nakliye ücretleri artmak zorunda kalmaktadır. Artan nakliye ücretleri mecburi olarak taşınan ürünlere yansıtılmakta vatandaşların alım gücünde düşüş yaşanmaktadır. Tarım ürünlerinin fiyatlarında düşüş yaşanması için bölgesel tarım teşvikleri, doğru planlama ve nakliye ücretlerinin düşürülmesi için gerekli önlemlerin alınması ciddi etki sağlayacaktır.

Ayrıntı: Sayın CANYÜREK, son olarak neler söylemek istersiniz?

CANYÜREK: Söğüt domatesi tüm ülkemiz genelinde lezzetinden ve kokusundan unvan yapmış bir tarım ürünüdür. Beldemiz bir tarım beldesi olarak geçmekte ve beldemizde birçok tarım satış komisyoncuları bulunmasına rağmen zaman zaman yetersiz gelmektedir.

Ülkemizin dört bir yanına kamyon kamyon çeşitli söğüt tarım ürünleri sevk edilmektedir. İhracat üreticinin güvendiği bir kapıdır. Bu sebeple ihracat olmadan üretici kazanmayacaktır. Bizlere düşen ülke olarak daha çok ürün üretmek daha çok ekip biçmektir. Tüketen değil üreten bir toplum olmak zorundayız. Topraklarımız bereketli Söğüt beldemizde dünyaca ünlü leziz domateslerimiz yetişiyor ve buradan dünyaya satıyoruz. Daha çok satmalı ülkemizin ekonomik istikrarına daha fazla destek sağlamalıyız. Vatandaşlarımız pazarda alışveriş yaparken fiyatların pahalı olduğunu düşünmeden önce bu ürünlerin bir maliyeti olduğunu bu ürünleri yetiştiren çiftçilerin de aile geçindirdiğini lütfen unutmasınlar. Ne yazık ki artan maliyetler sebebiyle üretici ayakta kalmaya çalışmakta Can Yürek Komisyonculuk olarak da üzerimize düşen sorumluluğu hakkıyla yerine getirmeye çalışıyoruz. Çiftçimizin ve tüketici vatandaşlarımızın ortasında bir köprü olmaya, beldemizin tarımda kalkınmasını ve daha çok tarım ürünlerini ülkemizin ve ülke sınırlarımızın dışında dört bir

tarafa dağılmasında etkin rol oynuyoruz. Şu anda zor süreçlerden geçmekteyiz. Dünya olarak pandemi salgını ile mücadele etmenin ardından bozulan tedarik zinciri sonrasında meydana gelen Rusya – Ukrayna savaşı sebebiyle artan girdi maliyetleri vb. sebepler gerekçesiyle gıda fiyatlarında ciddi fiyat dalgalanmaları yaşanmak zorunda kalmıştır. Bizler daha çok üretim yaparak bu dalgalı fiyat ortamının

oluşturduğu zorlukları aşacağız. Beldemiz tarım cenneti bir beldedir. Bizlerinde tek amacı kâr elde etmek ticaret yapmak değildir. Bu sebeple ilk önceliğimiz sadece para kazanmak olmamaktadır. Önceliklerimiz arasında beldemizin tarım gücüne ve ülkemizin tarım sektörüne katkıda bulunmak adına elimizden gelen hassasiyeti yerine getirme arzusu yer almaktadır.

MUHABİR: MUHİTTİN ÖZÇELİK